

**Raport z samooceny
kontroli zarządczej
w Urzędzie Miejskim w Ostródzie**

Ostróda, czerwiec 2021 r.

Cel przeprowadzanej samooceny

Celem samooceny jest uzyskanie informacji o funkcjonowaniu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie, w szczególności w tych obszarach, w których nie było żadnych działań kontrolnych czy audytorskich.

Samoocena kontroli zarządczej to działanie, poprzez które dokonywana jest analiza i ocena funkcjonowania kontroli zarządczej (tj. systemu zarządzania) przez kadre kierowniczą i pozostałych pracowników Urzędu Miejskiego w Ostródzie na podstawie Zarządzenie Nr 286 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie *określenia zasad prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Ostróda oraz tryb jej koordynacji*. Narzędzie to daje ogólny obraz funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce i jednocześnie pozwala na wskazanie słabych ogniw w systemie kontroli zarządczej czy też podjęcia odpowiednich działań naprawczych w tym zakresie.

Monitorowanie skuteczności kontroli zarządczej i jej poszczególnych elementów odbywa się na każdym stanowisku w ramach wykonywania bieżących obowiązków. Podstawą do uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej są wyniki monitorowania rejestru ryzyk, samooceny oraz wyniki przeprowadzonych kontroli i audytów.

Zakres samooceny

Samoocena funkcjonowania systemu kontroli zarządczej za rok 2020 w Urzędzie Miejskim w Ostródzie została przeprowadzona w oparciu o:

1. ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305),
2. komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2009 r., Nr 15, poz. 84),
3. komunikat Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF z 2011 r., poz. 11),
4. Zarządzenie Nr 286 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie określenia zasad prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Ostróda oraz tryb jej koordynacji,
5. Zarządzenie Nr 15/2020 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 28 stycznia 2020 roku w sprawie wprowadzenia procedury samooceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie.

Samoocena obejmowała swoim zakresem Urząd Miejski w Ostródzie i dotyczyła roku 2020.

Termin przeprowadzenia samooceny za 2020 r.: I kwartał 2021 r.

Ankiety, na podstawie których uczestnicy dokonali oceny funkcjonowania kontroli zarządczej, przygotowano w wersji elektronicznej. Na adres poczty elektronicznej kierowników komórek organizacyjnych i pracowników Urzędu przesłano odpowiednie wersje ankiet. Zestaw pytań w ankietach został dostosowany do 2 grup respondentów - kierowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz pozostałych pracowników - urzędników, co umożliwiło dokonanie analizy jak te same kwestie oceniane są przez wskazane wyżej grupy.

Podstawą udokumentowania samooceny jest zestawienie wyników ankiet, które zostały załączone do raportu.

Zakres przedmiotowy:

Samoocena swoim zakresem objęła kompleksowo całą działalność, tj. zbadano 5 elementów kontroli zarządczej:

- a) środowisko wewnętrzne,
- b) cele i zarządzanie ryzykiem,
- c) mechanizmy kontroli,
- d) informacja i komunikacja,
- e) monitorowanie i ocena.

Samoocena za 2020 r. objęła 88 pracowników Urzędu Miejskiego w Ostródzie, w tym 16 kierowników komórek organizacyjnych i opierała się na subiektywnej ocenie przez ankietowanych. Wybór anonimowych ankiet, jako narzędzia do przeprowadzenia samooceny miał na celu uzyskanie wiarygodnych opinii oraz skłonienie pracowników do udzielania odpowiedzi szczerych a nie oczekiwanych.

W wyznaczonym terminie ankiety za rok 2020 złożyło:

- 13 kierowników komórek organizacyjnych, co stanowi 81,25% zatrudnionej kardy kierowniczej,
- 23 pracowników – urzędników, co stanowi 31,94% zatrudnionych.

Ogółem w samoocenie udział wzięło 40,91% zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Ostródzie, co oznacza że wykonalność obowiązku samooceny zrealizowana została na średnim poziomie, niemniej jednak niższym niż w roku poprzednim.

Respondenci dokonali oceny poszczególnych kryteriów mając do dyspozycji 3 warianty odpowiedzi:

- tak,
- nie,
- trudno powiedzieć.

Próg, którego przekroczenie wskazywało na słabość kontroli zarządczej w danym obszarze to 50% negatywnych odpowiedzi spośród wszystkich otrzymanych na konkretne pytanie.

Na podstawie wygenerowanych zbiorczych raportów, zawierających dane ze wszystkich prawidłowo złożonych ankiet, sporządzono zestawienie wyników ankiet samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej w 2 grupach respondentów dla Urzędu Miejskiego w Ostródzie za 2020 r.

Ogólna ocena stanu kontroli zarządczej

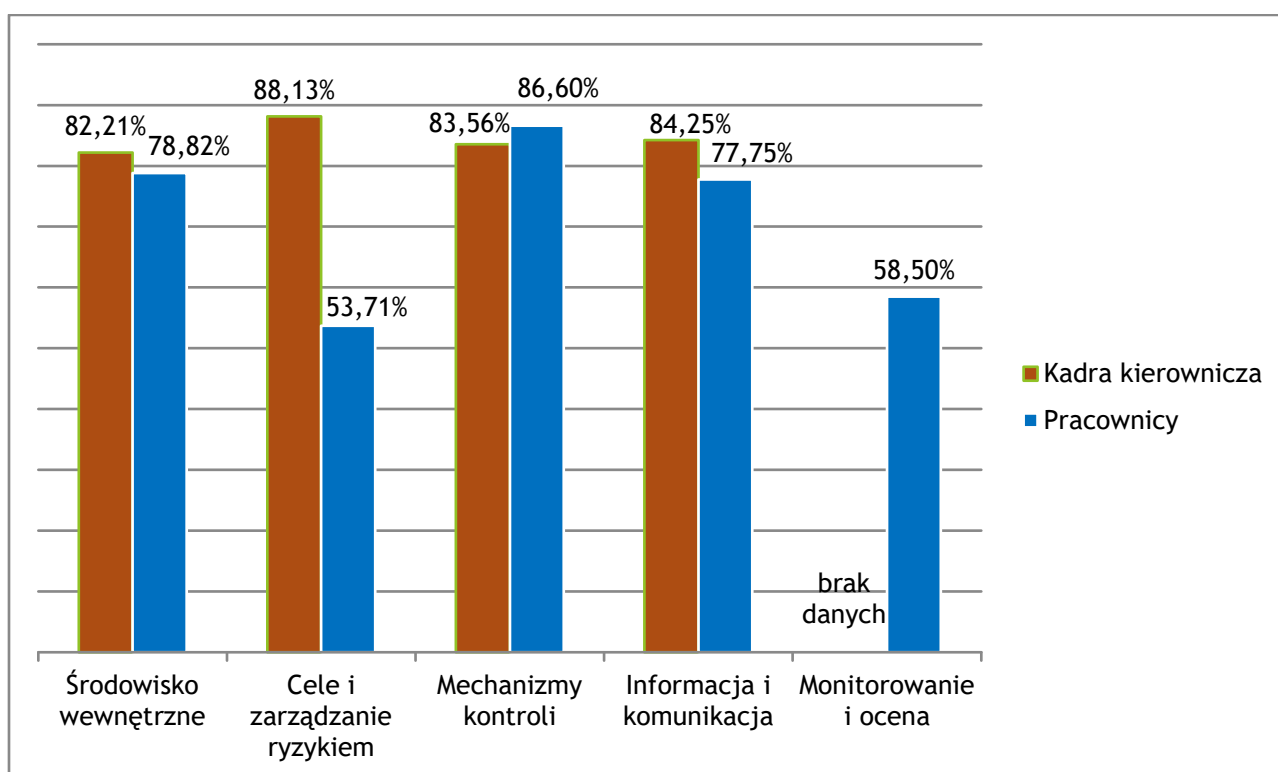
W Urzędzie Miejskim w Ostródzie funkcjonuje adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza z zastrzeżeniami opisanymi poniżej.

Zidentyfikowane ryzyka i słabości kontroli zarządczej (jeżeli takie zostały zidentyfikowane)

Zgodnie z §3 ust. 7 Zarządzenie Nr 15/2020 Burmistrza Miasta Ostróda z dnia 28 stycznia 2020 roku w sprawie wprowadzenia procedury samooceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie przyjęto, że próg, którego przekroczenie będzie wskazywało na słabość kontroli zarządczej w danym obszarze to 50% negatywnych odpowiedzi spośród wszystkich otrzymanych na konkretne pytanie.

Na podstawie analizy ankiet przedłożonych przez pracowników Urzędu Miejskiego w Ostródzie (łącznie 36 ankiet) stwierdzono, że respondenci w zdecydowanej większości udzielili pozytywnych odpowiedzi na zadane pytania, potwierdzając tym samym znajomość wewnętrznych uregulowań i procedur, a także poprawność ich funkcjonowania w Urzędzie Miejskim w Ostródzie.

Odpowiedzi pozytywne respondentów z poszczególnych elementów kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie

Odpowiedzi negujące (w wymiarze najbardziej zbliżającym się do 50%) istniejący w Urzędzie Miejskim w Ostródzie system kontroli zarządczej dotyczyły:

1. nieprzekazywania zadań i obowiązków pracownikom zawsze w drodze pisemnej - 45% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
2. nieuczestniczenia w tworzeniu systemu kontroli zarządczej - 43% ankietowanych pracowników,
3. istnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi w Urzędzie Miejskim - 41% ankietowanych pracowników,

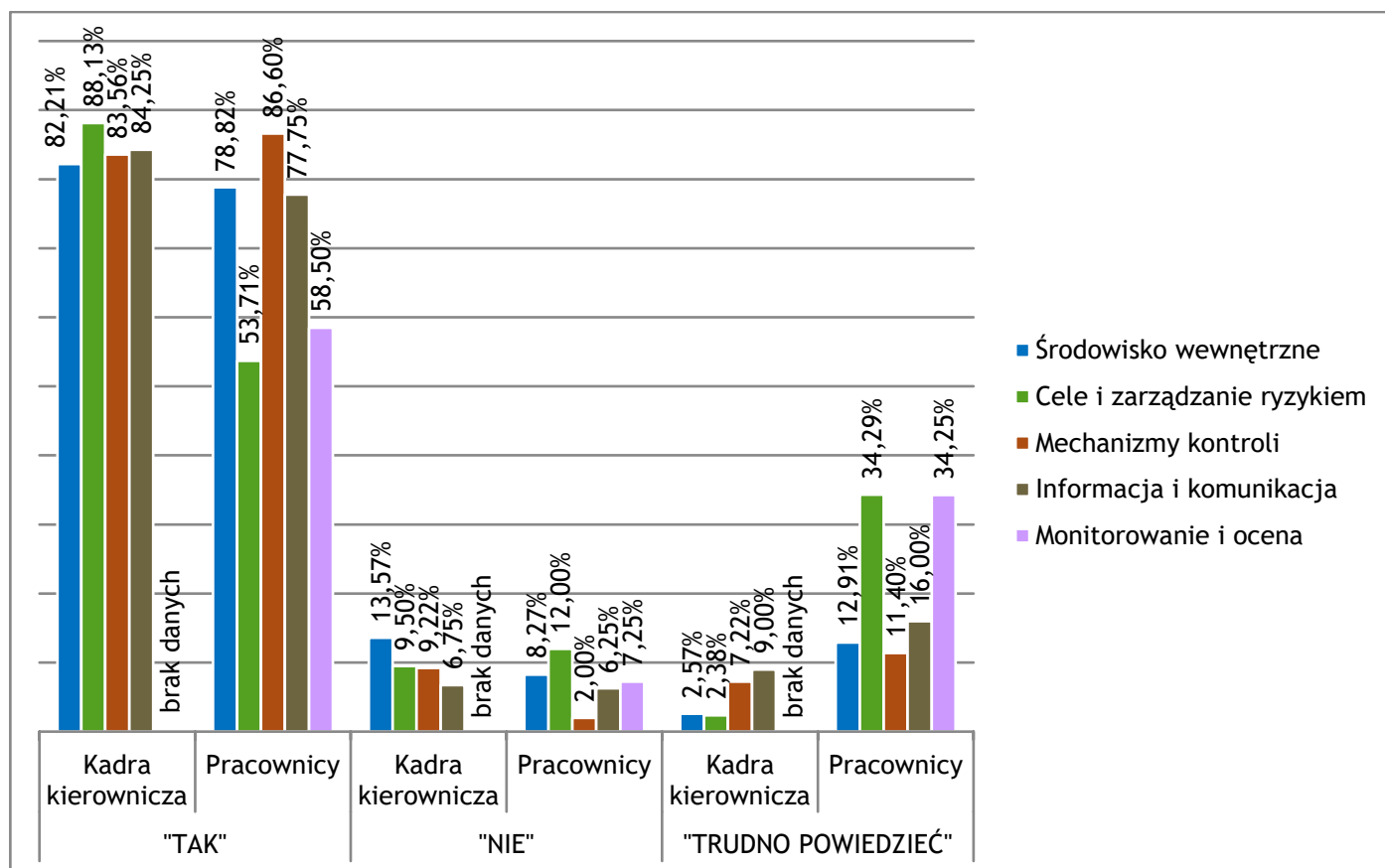
4. nieuczestniczenie w wystarczającym stopniu w szkoleniach, tak aby skutecznie realizować powierzone zadania - 36% ankietowanych pracowników, 36% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
5. zatrudnienie niewystarczającej liczby pracowników, w tym osób zarządzających, w odniesieniu do celów i zadań komórki - 36% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
6. dokumenty/materiały/zasoby informatyczne/obiekty/pomieszczenia, wykorzystywane w pracy nie są odpowiednio chronione (przed utratą, zniszczeniem, dostępem osób nieuprawnionych, itp.) - 36% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych.

Ponadto pracownicy mieli wątpliwości z określeniem czy:

1. osoby na stanowiskach kierowniczych przestrzegają i promują własną postawą i decyzjami etyczne postępowanie - 36% ankietowanych pracowników,
2. w komórce organizacyjnej cele i zadania na bieżący rok, mają określone mierniki, wskaźniki bądź inne kryteria, za pomocą których można sprawdzić, czy cele i zadania zostały zrealizowane - 44% ankietowanych pracowników,
3. w komórce organizacyjnej w udokumentowany sposób identyfikuje się zagrożenia/ryzyka, które mogą przeszkodzić w realizacji celów i zadań komórki organizacyjnej (np. rejestr ryzyk) - 50% ankietowanych pracowników,
4. w komórce organizacyjnej dokonuje się analizy zagrożeń mających wpływ na realizację celów i zadań - 41% ankietowanych pracowników,
5. istnieje sprawny przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi w Urzędzie Miejskim - 36% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych,
6. komunikacja zewnętrzna jest wystarczająco dobrze zorganizowana - 41% ankietowanych pracowników,
7. w Urzędzie przeprowadzana jest samoocena kontroli zarządczej - 36% ankietowanych pracowników,
8. sposób przeprowadzania samooceny kontroli zarządczej jest wystarczający - 50% ankietowanych pracowników,
9. praca audytu wewnętrznego przyczynia się do lepszego funkcjonowania Urzędu - 45% ankietowanych pracowników,
10. wszystkie zalecenia wynikające z audytu lub/i kontroli zostały wdrożone - 68% ankietowanych pracowników,
11. tworzeniu systemu kontroli zarządczej - 43% ankietowanych pracowników,
12. zostały zapewnione mechanizmy służące utrzymaniu ciągłości działalności na wypadek awarii (np. pożaru, powodzi, poważnej awarii) - 36% ankietowanych kierowników komórek organizacyjnych.

PODSUMOWANIE wszystkich odpowiedzi: "TAK", "NIE", "TRUDNO POWIEDZIEĆ" respondentów z poszczególnych elementów kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Ostródzie

	"TAK"		"NIE"		"TRUDNO POWIEDZIEĆ"	
	Kadra kierownicza	Pracownicy	Kadra kierownicza	Pracownicy	Kadra kierownicza	Pracownicy
Środowisko wewnętrzne	82,21%	78,82%	13,57%	8,27%	2,57%	12,91%
Cele i zarządzanie ryzykiem	88,13%	53,71%	9,50%	12,00%	2,38%	34,29%
Mechanizmy kontroli	83,56%	86,60%	9,22%	2,00%	7,22%	11,40%
Informacja i komunikacja	84,25%	77,75%	6,75%	6,25%	9,00%	16,00%
Monitorowanie i ocena	brak danych	58,50%	brak danych	7,25%	brak danych	34,25%

Wyniki samooceny

Niewątpliwie wyniki samooceny są bardziej zadowalające niż w roku poprzednim, gdy było to pierwsze tego typu działanie w zakresie kontroli zarządczej przeprowadzone w Urzędzie Miejskim w Ostródzie. Niemniej jednak zauważone pewne elementy wymagające działań naprawczych.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdza się, że w żadnym z badanych elementów kontroli zarządczej nie zauważono przekroczenia progu 50% negatywnych odpowiedzi spośród wszystkich otrzymanych ankiet.

Dwa obszary kontroli zarządczej wymagają usprawnienia z uwagi na niski wynik w stosunku do pozostałych obszarów, są to:

- Cele i zarządzanie ryzykiem,
- Monitorowanie i ocena.

Bardzo słabym punktem przeprowadzanej samooceny jest niski poziom wypełnienia obowiązku samooceny, w szczególności wśród pracowników (31,94%). Jest to spadek o ponad 15 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego.

Niepokojący jest fakt braku zdania pracowników w obszarach etycznego postępowania przez kierownictwo, wątpliwości w zakresie skuteczności ochrony systemów informatycznych oraz funkcjonowania wymiany informacji z podmiotami zewnętrznymi, a także pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi urzędu.

Bardzo duży odsetek odpowiedzi „Nie” zauważalny zarówno wśród pracowników, jak i kadry kierowniczej dotyczy uczestnictwa w szkoleniach umożliwiających skuteczne realizowanie powierzonych działań.

Należy usprawnić system zarządzania urzędem. Jest duże prawdopodobieństwo, że liczne odpowiedzi „Trudno powiedzieć” na dane pytania, wynika z faktu, że pracownik nie miał odpowiedniej informacji lub nie wiedział jak do niej dotrzeć.

Wniosek: kontrola zarządcza funkcjonuje z zastrzeżeniami. Należy wdrożyć działania usprawniające.

Zbiorcze wyniki samooceny stanowią Załącznik Nr 1 (kierownicy komórek organizacyjnych) i Załącznik Nr 2 (pracownicy - urzędnicy) do niniejszego raportu.

Zestawienia wyników w 2 grupach respondentów zostały przekazane w wersji elektronicznej przez Sekretarza Miasta do wszystkich kierowników komórek organizacyjnych Urzędu. Na tej podstawie kierownicy powinni dokonać analiz.

Proponowane działania naprawcze (w przypadku zidentyfikowania ryzyk czy słabości kontroli zarządczej)

Znaleziono kilka obszarów, w których w celu poprawienia struktur kontroli zarządczej wydają się niezbędne działania naprawcze, w tym:

- przeprowadzenie warsztatów z zakresu kontroli zarządczej i procesu samooceny,
- opracowanie i wdrożenie procedur dotyczących komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej Urzędu Miejskiego w Ostródzie, w połączeniu ze szkoleniem dla wszystkich pracowników z zakresu ich stosowania.

Ostróda, dnia 14 czerwca 2021 r.